Otsikko 1.3.1 Sotehenkilöstön riittävyys	Muistion laadinnasta vastannut osasto/-t APO

Asiasta on saatavilla lisämateriaalia, ja se on tallennettu ”Muu tietoaineisto” –kansioon ☒
- Koulutusmäärien kasvattaminen (erillinen muistio tulossa 19.5. mennessä)
- Koulutuskorvausten laajentaminen (erilliset muistiot)

Mikäli tavoitteena on saada aikaan hallitusohjelmakirjaus, kirjoita se tähän tiiviisti kahdella lauseella

Toteutetaan laaja ”Hyvän sotetyön ohjelma” (työnimi), jolla varmistetaan sote-henkilöstön riittävyyttä, työssä jaksamista ja työn tuottavuutta. Ohjelmassa kehitetään työnjakoa ja vapautetaan ammattihenkilöiden aikaa välittömälle työlle, sujuvoitetaan EU/ETA- maiden ulkopuolella koulutettujen ammattihenkilöiden ammattioikeuden saamista, lisätään koulutusta ja sujuvoitetaan koulutuspolkuja sekä tuetaan henkilöstön jaksamista.

Kuvaus ja perustelu

Jotta väestölle pystytään turvaamaan perustuslain mukaiset riittävät, vaikuttavat sekä asiakas- ja potilasturvalliset palvelut, on parannettava sote-henkilöstön riittävyyttä ja saatavuutta, työssä jaksamista ja työn tuottavuutta. Tämä toteutettaisiin vaalikauden pituisella Hyvän sotetyön ohjelmalla (työnimi). Ohjelma täydentää ja laajentaa edellisen vaalikauden Sotehenkilöstön riittävyys- ja saatavuus- ohjelman työtä. Keskeisiä ohjelman toimenpidekokonaisuuksia ovat:

- Koulutusmäärät ja –rakenteet
  Sotehenkilöstön osaamisen ja jatkuvan ammatillisen kehittymisen varmistamiseksi huolehditaan riittävistä koulutusmääristä, luodaan tulevaisuuden henkilöstö- ja osaamistarpeita vastaavat koulutusrakenteet ja -polut sekä riittävät koulutuskorvausten menettelyt. Lisäksi ikääntyvien työntekijöiden työkykyä on tarpeen vahvistaa vastaamalla työelämän osaamistarpeisiin edistämällä jatkuvaa oppimista (OKM) sekä kehittämällä ikääntyvän väestön ohjausta, neuvontaa ja urasuunnittelun tukea hyvissä ajoin ennen eläkeikää (TEM). Alan vetovoiman lisäämiseksi tutkitaan, kehitetään ja otetaan käyttöön toimintamalleja moniammatillisuuden lisäämiseen ja uramalleja ammatillisen osaamisen vahvistamiseen sekä koulutus- ja urapolkujen luomiseen.
- KV-rekrytointi
  Maan kilpailukykyä sairaanhoitajien, lääkäreiden ja hammaslääkäreiden rekrytoimiseksi EU/ETA-maiden ulkopuolta parannetaan sujuvoittamalla ammattioikeuden saamista sekä vakinaistamalla pätevöitymiskoulutusta ml. kielikoulutus ja kuulusteluun valmistavaa koulutusta.
- Tehtävien vähentäminen
  Kaikissa soteammateissa tehdään paljon hallinnollista työtä ml. kirjaaminen, todistukset ja lausunnot. Lisätään välittömään asiakas- ja potilastyöhön käytettävää aikaa vähentämällä hallinnolliseen työhön kuluvaa aikaa.
- Työnjako
  Työn tuottavuutta ja työssä jaksamista huonontaa, että pitkälle koulutetut sote-ammattihenkilöt tekevät avustaviin ja tukipalveluihin kuuluvia tehtäviä. Ohjelmassa kehitetään työnjakoa ammattihenkilöiden välillä sekä erityisesti ja näiden tukipalveluiden ja avustavan henkilöstön välillä tavalla, jossa ammattioikeuksiin kytketään vain asiakas- ja potilasturvallisuuden kannalta välttämättömät ja oikeasuhtaiset edellytykset ja mahdollistetaan ammattihenkilöiden välinen joustava työnjako sekä muun koulutuksen saaneiden tuki ammattitoiminnalle.
- Työssä jaksamisen tukeminen
  Sairaspoissaoloja, ennenaikaista eläköitymistä ja poistumaa sote-alalta vähennetään kokonaisuudella, jossa mukaan tulevat työyksiköt tunnistavat työn voimavara- ja riskitekijät riskinarvioinnilla ja työpaikkaselvityksellä ja toteuttavat tarvittavia muutoksia saaden asiantuntijatukea sekä kokemusten vaihtoa yhteistyöalueittain. On myös tarpeen arvioida miten työkyvyn tukeminen parhaiten integroidaan palvelutoiminnan ja palvelujen laadun kehittämiseen.

- Säädösmuutokset toteutetaan kokonaisuuksina sisältölainsäädännön uudistamisessa ja ammattihenkilölainsäädännön kokonaisuudistuksessa (HE 2026). Ammattioikeuksiin kytketään vain asiakas- ja potilasturvallisuuden kannalta välttämättömät ja oikeasuhtaiset edellytykset ja mahdollistetaan ammattihenkilöiden välinen joustava työnjako sekä muun koulutuksen saaneiden tuki ammattitoiminnalle. Uudistuksen rinnalla toimenpidekokonaisuuksia edistetään muulla ohjauksella.

- Osana ohjelmaa yhdistetään Valviran ja AVIn sosiaali- ja terveydenhuollon valvonnan viranomaistehtävät valvonnan yhdenmukaisuuden ja strategisen ohjauksen yhtenäisyyden varmistamiseksi sen mukaisesti mikä on kokonaisratkaisu.

Arvio taloudellisista- ja hyvinvointivaikutuksista sekä mahdollisista kustannushyödyistä (arvio vaikutuksia sillä tarkkuudella kuin tässä vaiheessa on mahdollista)

Ohjelma ei suoraan johda säästöihin, vaan tavoitteena on henkilöstötilanteen parantuminen, joka osaltaan parantaa sotetyön tuottavuutta

Vuosi	**Kustannus Me**	**Tuottavuuden parantuminen Me**
2024	3,5	20
2025	2,5	20
2026	1,5	20
2027	1,5	20
Yht	9	80

Sen mukaan, miten hallitus painottaa ehdotettuja toimenpidekokonaisuuksia mahdollisesti lisäksi:
- Koulutusmäärien kasvattaminen (erillinen muistio; xx me – xx me/vuosi, kustannusten arviointi OKM ja kustannukset osana OKM:n pääluokkaa)
- Koulutuskorvausten laajentaminen (erillinen muistio; 13 me – 22 me/vuosi, yht. vaalikaudella 70 me)
- Lääkäreiden ja hammaslääkäreiden valmentavan koulutuksen ja kuulustelujen pysyvä rahoitus v. 2024 jälkeen n. 1,2 me/vuosi